

Anketa – odkaz v chatu nebo QR kód zde

Datové nosiče

- diskety 5,25“
- diskety 3,5“
- zipkety
- CD (CD-R) a DVD
- pevné disky
- internet
- jiné (magnetické pásky, WORM disky, Blue-ray disky atd.)
- Datový nosič není elektronický dokument!
- U CD (ne)vhodnost vytváření bitové kopie, tj. sektor po sektoru včetně souborového systému – obvykle dle ISO 9660 nebo UDF

Datové soubory na nosičích

- produkce kancelářských aplikací: *.doc, *.docx, *.xls, *.xlsx, *.odf, *.odt, *.rtf, *.ppt, *.pptx, *.602, *.txt, *.wp
- PDF všech verzí
- audiovizuální dokumenty: *.wav, *.mp3, *.mpeg, *.mpg, *.mov, *.wmv, *.rm, INF/BUP/VOB
- rastrová grafika (obrázky): *.jpg (jpeg), *.gif, *.tiff, *.png, *.bmp, *.psd (photoshop), *.raw
- interaktivní obsah (web): *.htm, *.html, *.css (v kořeni je zpravidla „index.html“ nebo „start.html“)
- soubory typické pro CD: autorun.inf, desktop.ini, readme.txt

Datové soubory na nosičích

- Programy a instalační soubory: *.exe, *.com, *.bin, *.cab, *.dat , *.dll, *.ex_, setup.exe, install.*
- Speciální formáty (vektorová grafika, AutoCAD): *.shp , *.dwb , *.svg , *.dwg (*.dxf), *.dgn

Kde najít, co přípona znamená?

- Kongresová knihovna – přehled formátů:
https://www.loc.gov/preservation/digital/formats/fdd/browse_list.shtml
- Národní standard formátů pro archivaci:
https://archi.gov.cz/znalostni_baze
- Formátová pravidla pro předávání souborů do archivu (č. 4/2020 Informačního listu NA): <https://www.nacr.cz/verejnost/2-predarchivni-pece/verejnopravni-puvodci/informacni-list/castka-7-2020#c4-2020>

Vhodné nástroje pro práci s daty

- Pro zvukové a obrazové soubory: VLC Media Player - <https://www.videolan.org/vlc/>
- Pro rastrovou grafiku: XnView - <http://www.xnview.org>
- Pro vytvoření přehledu souborů: Md5summer - <https://www.md5summer.org/download.html>

Problémy – CD/DVD

- Zvuková CD s audiostopami: nelze „jen tak“ kopírovat, soubory jsou pouze zástupci audiostopy s malou velikostí:
- Video – soubory VOB: nutné brát jako celek, spouští se přes IFO:
- Polepy CD (s lepidlem): zničí záznamovou vrstvu, nelze zachránit – nejde přehrát
- Některé sektory CD/DVD jsou nečitelné, zvláště u velkých souborů (video, *.zip apod.) nelze zkopírovat a zachránit – metody: omytí, leštění plochy (zubní pasta), speciální SW pro kopírování (nepovedlo se)

	Track01.cda	44
	Track02.cda	44
	Track03.cda	44
	Track04.cda	44
	Track05.cda	44
	Track06.cda	44
	VIDEO_TS.BUP	
	VIDEO_TS.IFO	
	VIDEO_TS.VOB	
	VTS_01_0.BUP	
	VTS_01_0.IFO	
	VTS_01_1.VOB	
	VTS_01_2.VOB	

Potisky CD, booklety, covery...

- digitalizace analogových částí nesoucích informaci

Uchovat datový nosič?

- Datový nosič se stává v čase trojrozměrným dokumentem, elektronický dokument je na něm a nemusí být příště už čitelný
- někdy žádné „hezké“ médium není (HDD, flash disk)
- záleží na úvaze, co s médiem po stažení elektronických dokumentů
- diskety nemá cenu uchovávat, stejně tak nečitelná a duplicitní média

Jak dostat digitální dokument do digitálního archivu?

- mít účet s rolí Archivář III do Národního archivního portálu – požádat
  - Specializované archivy škol a státních podniků, městský archiv v Praze, soukromé archivy v Praze: příslušný lokální administrátor v SOA Praha
  - ostatní specializované, městské a soukromé archivy mimo Prahu: příslušný lokální administrátor v příslušném SOA
  - Ostatní: Národní archiv - helpnda@nacr.cz

= zřízení účtů obdobně jako v případě PEvA

- připravit, nahrát a zpracovat data
- mít trpělivost s ukládáním do NDA